

[Ovist Jørgensen]

måske tale med hinanden om at finde et lidt senere tidspunkt.

(Kort bemærkning).

Tinning (VS):

Det er bare lige for at fortælle kulturministeren, at der jo ikke er nogen, der har sagt, at vi hellere vil undvære de videregående studier. Det har jeg sagt to gange, så det er såmænd mest af hensyn til fortrykket, for jeg tror ikke, ministeren forstår det.

Det er rigtigt, at det kan være lidt irriterende hele tiden at blive mødt med mistillid, når man er minister. En del af baggrunden kan jo være ministerens egen praksis.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

§ 1, ændringsforslag nr. 1 og § 2, således ændret,
vedtoges uden afstemning.

§ 3
vedtoges med 125 stemmer mod 6.

Ændringsforslaget uden for betænkningen af Tinning (VS) om, at § 3 udgår, var dermed forkastet.

Ændringsforslag nr. 2
forkastedes, idet 59 stemte for, 68 imod.

§ 4
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 3
forkastedes, idet 60 stemte for, 69 imod.

§§ 5-8
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 4
forkastedes, idet 60 stemte for, 70 imod.

§ 9
vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Knud Østergaard):

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

7) Anden behandling af lovforslag nr. L 201:

Forslag til lov om ændring af udlændingeloven.

Af Ole Espersen (S), Ebba Strange (SF), Bernhard Baunsgaard (RV) og Lenger (VS) m.fl.

(Fremsat 19/3 85. Første behandling 22/3 85. Betænkning 30/4 85).

Der var stillet 4 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Sammen med denne sag foretoges den under punkt 8 på dagsordenen opførte sag, nemlig:

8) Anden behandling af lovforslag nr. L 203:

Forslag til lov om ændring af udlændingeloven.

Af Hagen Hagensen (KF), Bjørn Elmquist (V), Birgith Mogensen (CD) og Kofod-Svendsen (KrF).

(Fremsat 20/3 85. Første behandling 22/3 85. Betænkning 30/4 85).

Der var stillet 6 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagenes paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagenes overgang til tredje behandling sættes til forhandling under ét.

Forhandling

Torben Lund (S):

Så er vi næsten nået til vejs ende vedrørende ændring af udlændingeloven. Det har også været en svær fødsel igennem de sene-

[Torben Lund]

ste par måneder, og jeg skal bare gøre nogle enkelte kommentarer til ændringsforslagene.

Jeg synes, det er glædeligt, at regeringspartierne nu erkender, at man ikke kan indføje ordene »mod tilbagesendelse til hjemlandet« i udlændingeloven. Det ville være en væsentlig forringelse for asylansøgnernes retsstilling. Det ville betyde, at vi risikerede, at asylansøgere måtte flakke fra det ene land til det andet.

Til gengæld bryder jeg mig meget lidt om, at regeringen vil opgive mundtligheden i nogle af udlændingesagerne. Jeg mener virkelig, at vi her er på et område, hvor den enkelte borger, som det drejer sig om, må have adgang til at forklare sig mundtligt over for den myndighed, der skal træffe afgørelsen. Uanset at man kun vil fjerne mundtligheden i visse sager, må jeg sige, at der her er en så stærk svækkelse af retssikkerheden for asylansøgerne, at vi ikke kan være med. Vi må afvise tanken om at opgive mundtligheden.

Men det er glædeligt, at vi tilsyneladende samles om at få lettet sagsbehandlingen i nævnet, sådan at der kan etableres flere afdelinger af flygtningenævnet. Vi har jo under udvalgsarbejdet måttet konstatere, at der er sket en meget stor ophobning af sager i flygtningenævnet, og jeg er sikker på, at etableringen af flere afdelinger vil kunne afbøde denne ophobning. Det er jo overladt til justitsministeren selv at beslutte, hvor mange afdelinger der skal være tale om.

Til sidst skal jeg blot sige, at jeg synes, det er vigtigt, at vi kan få så bredt et flertal som muligt omkring ændringerne af udlændingeloven, og derfor vil jeg appellere til, at man fra regeringspartiernes side erkender, at der er et flertal i folketinget for det ene af lovforslagene, og at man så fra regeringspartiernes side til sidst vælger at tilslutte sig dette flertal.

Hagen Hagensen (KF):

Når hr. Torben Lund just nu sagde, at vi næsten var nået til vejs ende, så er det for så vidt sandt, men »næsten« skal også understreges. Der har været gjort store bestræbelser i udvalget for at nå frem til en løsning, som vi stort set alle kunne gå ind for. Det var jo sådan, da vi vedtog udlændingeloven, at vi enedes i dette ting, bortset fra frem-

skridtspartiet – jeg har tidligere haft lejlighed til at sige, at jeg ikke beklager, at de ikke var med til at vedtage loven – men vi andre enedes, og naturligvis fik vi ikke alle sammen helt, hvad vi gerne ville have. Men sådan kom det altså ikke til at gå, da vi nu skulle drøfte, om vi kunne lave en tiltrængt ændring på et enkelt område.

Forholdet var jo det, at vi ved udlændingeloven instituerede flygtningenævnet, hvis afgørelser skulle være endelige. Det var et længe næret ønske hos ganske mange om, at det ikke skulle være justitsministerens ansvar og for den sags skyld også beføjelse, altså en rent forvaltningsmæssig opgave, at tage endelig stilling i disse sager. Spørgsmålet var, om det skulle være domstolene eller det skulle være et særligt nævn. Det blev det sidste, vi instituerede, men vi fik altså et nævn af en domstolslignende karakter, og derfor overlod vi det, for mig at se, trygt til nævnet at træffe disse afgørelser.

Men så skulle afgørelserne også være endelige, og derfor kan vi ikke tilslutte os bestemmelsen om, at ministeren i ganske særlige tilfælde, efter at nævnet har truffet afgørelse, skal komme til at virke som en slags overinstans, selv om det sker med begrundelse i, at man af humanitære grunde skal have en opholdstilladelse her i landet. Jeg synes, det gør det underligt, at man instituerer et nævn, hvis afgørelser er endelige, men mener, at når nævnet har sagt, at den pågældende ikke opfylder betingelserne for at opnå flygtningestatus, så skulle ministeren derefter kunne afgøre, om vedkommende alligevel af andre grunde måtte være her.

Der er én ganske bestemt ting, som jo har været meget fremme i debatten, og som spiller ind her: selve den tid, der er medgået, inden nævnet træffer sin afgørelse, skulle komme til at virke ind på forholdet på en sådan måde, at man herefter af humanitære grunde skulle kunne sige, at den pågældende havde adgang til at få opholdstilladelse her i landet. Jeg tror, det er forkert. Jeg tror, det er helt forkert, og det vil efter min mening ødelægge noget af det, som vi opnåede med at indføre flygtningenævnet, og det synes jeg at man skal lade være med at gøre.

I den forbindelse vil jeg gerne sige, at vi jo er nået et godt stykke hen ad vejen i enighed. Vi er nået til, at vi kan opdele flygtningenævnet, således at det kan behandle sager-

[Hagen Hagensen]

ne hurtigere, og det er det, der er behov for. Forholdet er jo det, at man skal træffe afgørelsen forholdsvis hurtigt – den skal naturligvis træffes på et betryggende grundlag, men den skal kunne træffes ret hurtigt – og nævnet har haft så meget at lave, at dette ikke har kunnet blive tilfældet. Der har været så mange sager, og derfor må der skabes en mulighed for, at man deler nævnet op. Der ved skulle man også komme bort fra behovet for at få den tilføjelse til lovens § 9, som er ønsket af forslagsstillerne til lovforslag nr. L 201.

Så er der spørgsmålet om de åbenbart grundløse sager. Her var vi af den opfattelse, at dette kunne man overlade til nævnets formand at afgøre. Vi har drøftet tingene i udvalget og er kommet til den opfattelse, som vi synes der måtte kunne samles enighed om, at det skulle være et 3 mands kollegium, der kunne træffe den endelige afgørelse i åbenbart grundløse sager, nemlig formanden for nævnet eller en stedfortræder for ham, et af de af Dansk Flygtningehjælp udpegede medlemmer af nævnet og som det tredje medlem af nævnet en af dem, der er udpeget af ministerierne.

Endvidere at man – og det er det væsentlige, og det er nok det, der skiller os – at man i den forbindelse kunne undlade at have mundtlig behandling i nævnet. Sagerne vil ofte være ensartede. Det måtte man kunne klare på en betryggende måde, hvis der var enighed blandt de tre om, at man ikke behøvede en mundtlig forelæggelse af sagen, men at den kunne afgøres på det skriftlige grundlag for at være i orden, og så kunne man på normal måde, også ved stemmeflerhed i dette tilfælde, afgøre sagen, og så var afgørelsen endelig.

Det er det, der er det springende punkt i de drøftelser, vi har haft. Jeg har endnu ikke opgivet tanken om, at vi kunne nå til enighed om forholdene. Jeg er åben over for at drøfte dem på ny, men vi må kunne finde frem til en form, der betyder, at vi kan opnå en sådan hurtighed i sagernes afgørelse, især i sager, der er åbenbart grundløse, at vi ikke skal belaste hverken dem, der søger, eller os andre med, at de pågældende skal være her i landet i så lang tid, at der måske derigennem opnås en forventning om, at man så skulle kunne blive her. Det er ikke hensigtsmæssigt.

Vi erkender, at det under udvalgsarbejdet har vist sig, at der vil markere sig et flertal for L 201, og hvad der står deri, men vi har til gengæld også meget stærkt markeret, at vi finder, at der må være mulighed for at tage hensyn til det, vi har foreslået gennem lovforslag nr. L 203, som det nu bliver ændret, og her tror jeg, vi skulle have en mulighed for under en fornyet udvalgsbehandling at få klaret tingene af med hinanden.

Jeg erkender, at jeg synes, det ville være bedst, om vi enedes, men der skal være vilje fra begge sider til at opnå et rimeligt resultat, og det vil det ikke blive, hvis vi umiddelbart skulle gå ind for det, som hr. Torben Lund nys talte for.

Jeg skal ikke gøre yderligere bemærkninger i denne sag, blot sige, at vi har et ønske om, at de flygtninge, der kommer hertil, og som søger asyl, får en rimelig og en hurtig behandling af deres sag, således at de får klarhed over, om vi kan meddele dem asyl. Alle de, der har behov for asyl som flygtninge, skal have det, men til gengæld skal vi også kunne afvise personer, når det viser sig, at det nævn, vi har anordnet til at træffe afgørelserne, finder, at de ikke kan være her. Så må det også være rimeligt, at afgørelsen kan træffes hurtigt og klart, og det er derfor, vi har formuleret vore forslag i L 203, som vi har gjort det.

Bjørn Elmquist (V):

Jeg kan også konstatere, at der undervejs i udvalgsbehandlingen og i den offentlige debat, der har været om disse centrale emner, har været et ganske stort sammenfald af mange af partiernes ønsker om at få fremmet behandlingen af asylansøgningerne. Der har oparbejdet sig en pukke, der er opstået en ventetid, som i sig selv går hen og bliver et problem.

Jeg vil i den sammenhæng fremhæve, at det jo går igen i betænkningerne over de to forslag, både L 201 og L 203, at der nu kan oprettes flere afdelinger i flygtningesnævnet; hvor mange tør vi ikke sige, det overlader vi til justitsministeren, men der er jo nok en overgrænse for, hvor mange afdelinger der bør oprettes. Men på dette punkt kan vi konstatere en enighed.

Jeg synes også, at man kan tillade sig at konstatere en enighed for så vidt angår beho-

[Bjørn Elmquist]

vet for en særlig procedure for de asylansøgninger, som er åbenbart udsigtsløse. Det går først og fremmest på behandlingen af de klager over afgørelser i direktoratet, som er åbenbart grundløse.

Der har været to modeller fremme. I betænkningen vedrørende L 203 lancerer regeringspartierne en tredje model. Det er rigtigt, at først var vi inde på, at det burde være flygtningeævnets formand, der kunne afgøre disse sager alene. I L 201 vil man se, at socialdemokratiet, SF, VS og de radikale mener, at det bør være to personer. Men vi har nu bevæget os over i modellen med tre personer, idet vi mener, at der er behov for en endelighed i disse sager, som vel ikke – pr. definition næsten – frembyder de store vanskeligheder. Der er således en vis uenighed om antallet af personer.

Der er også, må man sige, uenighed mellem regeringspartierne og de andre partier om muligheden for skriftlighed. Der har været fremsat nok så alvorlige indvendinger fra de andre partiers side mod vores tanker om en skriftlighed. Der har været talt om, at væsentlige retsgarantier på den måde ikke ville blive respekteret.

Jeg vil gerne tillade mig her at prøve at foretage en ganske kort sammenligning med, hvordan forholdene er i andre lande i Europa. Vi har netop for 14 dage siden i Europarådet haft en debat om disse ting, og der foreligger et dokument, som ganske detaljeret gennemgår retstilstanden i de 21 lande, som er medlemmer af Europarådet. Der er to ting, som man fremdrager, når man prøver på at vurdere, i hvilket omfang retsgarantier er tilgodeset: for det første skal der være mulighed for at appellere afgørelser, dvs. der skal være en appelinstans, og for det andet lægger man vægt på hensynet til en rimelig tidsfaktor, så ventetiden ikke bliver for lang.

For så vidt angår appelinstansen ville dette særlige 3 mands udvalg, som vi nu foreslår i L 203, til fulde opfylde de krav, der stilles i denne Europarådssammenhæng. Sammenligner jeg desuden med, hvad man har i andre lande, må jeg sige, at vi kommer endnu nærmere idealkravet: en domstolslignende instans, et uafhængigt organ, hvorimod det i en række lande, også nordiske, er et administrativt organ, noget, som ligger under ministerierne, under centraladministrationen, som

tager sig af appellerne. Så her er vi ganske fint fremme fra dansk side.

For så vidt angår skriftligheden må jeg også sige, at man i en lang række lande slet ingen problemer har med at acceptere skriftlighed i disse sager hele vejen igennem. Det er derfor min personlige opfattelse, at det er overdrevet, når man taler om, at der ville blive tilsidesat væsentlige retsgarantier, hvis vi på dette område accepterede en skriftlig behandling, når der er enstemmighed derom. I vores model betyder det, at også repræsentanten for Dansk Flygtningehjælp skal tilslutte sig skriftligheden, før det kan komme på tale, og Dansk Flygtningehjælp må man vel gå ud fra – det er da også det, der har været fremme i den offentlige debat – vil være meget åben over for de menneskelige hensyn, de humanitære hensyn, som det fra oppositionspartiernes side er gjort gældende man skylder at tage til disse asylansøgere.

Jeg mener, at vi fra dansk side til fulde ville leve op til kravene i Europarådskonventionen om fair trial, om en fair rettergang, hvis vi fulgte den model, som regeringspartierne her lægger frem.

For så vidt angår ventetiden har vi problemer i Danmark; det synes jeg nok vi må erkende. Vi har ikke de største problemer i Europa. Jeg ved, at man i Schweiz i øjeblikket har køer på ca. 30.000, som afventer behandling af deres asylansøgninger, og at man dér opererer med en tidsfaktor på 3–4 år. Det er heldigvis endnu ikke tilfældet herhjemme. Så vidt jeg har forstået på justitsministeren under udvalgsbehandlingen – det var måske noget, vi også kunne få at vide her fra talerstolen – ligger de danske ventetider, som vores system ser ud i dag, dog under 1 år, men måske også lidt lavere. Jeg vil godt spørge, om justitsministeren fra talerstolen ville komme med et par bemærkninger herom og også om, hvad de forskellige modeller, som foreligger for folketinget i dag, vil betyde for fremskyndelsen.

Jeg vil slutte mit indlæg med at opfordre de partier, som står bag udlændingeloven, til at søge at finde sammen. Jeg vil også bede om, at de to lovforslag bliver sendt til fornyet behandling i retsudvalget mellem anden og tredje behandling.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Min korte bemærkning angår det, der nu blev sagt af venstres ordfører om de særlige hasteudvalg. Det blev fremstillet her fra talerstolen, som om der alene var tale om, hvorvidt disse hasteudvalg skulle have to eller tre medlemmer. Det er jo ikke korrekt, for der er dertil den forskel, at vi forlanger enighed, hvis sådan en lille udvalg skal træffe afgørelse, mens man fra regeringspartierne side siger, at et flertal, dvs. dommeren plus regeringsadministrationens embedsmand, kan afgøre sagerne, og det er den væsentlige forskel.

Jeg finder det meget beklageligt, hvis der på grundlag af venstres ordførers fremstilling skulle fæstne sig det indtryk, at der ikke er en væsensforskul på indstillingen.

(Kort bemærkning).

Bjørn Elmquist (V):

Jeg kan til fulde bekræfte hr. Bernhard Baunsgaards fremstilling, så meget mere som jeg har svært ved at se, hvordan der skal kunne træffes flertalsafgørelser i den model, som de radikale og de andre opererer med, for dér er der to personer, og jeg har svært ved at se, hvordan det vil være muligt mellem to personer at opnå flertal.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Nej, det er da klart, for det helt afgørende er, at Dansk Flygtningehjælp i vores forslag har den helt afgørende indflydelse, mens Dansk Flygtningehjælp ikke har den afgørende indflydelse i regeringspartierne forslag. Det er det afgørende. Det drejer sig om mennesker, der sandsynligvis er i nød.

(Kort bemærkning).

Torben Lund (S):

Jeg skal bare stille det spørgsmål til venstres ordfører: er man slet ikke bange for, når man laver denne 3 mands konstruktion, at man dermed gør hastenævnet til hovedreglen ved behandling af asylsagerne? Er man slet ikke bange for, at administrationen vil kunne skride, således at det samlede nævn kun træder sammen ved særlig festlige lejligheder, når der skal træffes helt specielle af-

gørelser, mens det i øvrigt bliver 3 mands nævnet, der kommer til at afgøre sagerne?

Det er jo i virkeligheden 3 mands nævnet selv – med flertallet i 3 mands nævnet, nemlig de to af repræsentanterne i dette 3 mands nævn – der kan afgøre, at en sag er åbenbart grundløs, og dermed undgå, at sagen bliver forelagt for det samlede nævn.

Jeg synes, det er betænkeligt.

(Kort bemærkning).

Hagen Hagensen (KF):

Vi kan godt tage den drøftelse med hr. Torben Lund nu, men vi har jo også i udvalgsarbejdet drøftet disse forhold. For mig står det ganske klart. Jeg har den fornødne tillid til, at medlemmerne af det uafhængige nævn – for det er jo det, det er – ganske klart vil kunne tage stilling fra sag til sag til spørgsmålet, om det nu må anses for at være åbenbart grundløst, og også med enighed blandt de tre fravige reglen om, at der efter begæring kan anordnes mundtlig forhandling for nævnet.

Jeg tror ikke, det på nogen måde vil blive hovedreglen. Tværtom: sådan som lovforslaget er udformet, med de bemærkninger, vi har gjort dertil, og med det, der også bliver sagt her i dag, vil nævnet vide, hvilke sager det er, der kan betragtes som værende åbenbart grundløse. Også den forvaltning, der indstiller sagerne, vil vide at rette sig derefter.

(Kort bemærkning).

Bjørn Elmquist (V):

Det mener jeg også, og dertil vil jeg godt føje, at man måske – i det mindste i teorien – kunne forestille sig, at der i øjeblikket, hvor vi har disse temmelig lange ventetider, ville være en vis tendens i et sådant 3 mands udvalg til at tage sig af ekstra mange sager, en vis tendens; nogle vil måske sige en vis risiko. Men i det øjeblik, vi kommer ind i normale forhold, hvor man har fået arbejdet sig igennem køen, så er der for mig ikke spor tvivl om, at det vil være helt klare undtagelser, at det bliver 3 mands udvalget, der kommer til at agere i andet end de åbenbart grundløse klager.

(Kort bemærkning).

Torben Lund (S):

Jeg har også fuld tillid til de medlemmer, der bliver udpeget til nævnet, men det ændrer ikke ved det forhold, at hvis man laver hastenævnsproceduren sådan, som regeringspartierne foreslår det, så vil to medlemmer af nævnet kunne afgøre, at det samlede nævn ikke skal behandle sagen, nemlig formanden og så den af ministeriet udpegede repræsentant. Disse to alene vil kunne afgøre, at sagen ikke skal forelægges for det samlede nævn.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Jeg ved ikke, om de to repræsentanter for regeringspartierne hr. Bjørn Elmquist og hr. Hagen Hagensen vil gå så langt, at de vil påstå, at Dansk Flygtningehjælp ikke er det organ, de mennesker, der har mest føling med, hvem der kommer til Danmark som asylansøgere.

Medmindre de vil bestride det, så går forslaget ud på at sætte de mennesker fra Dansk Flygtningehjælp, som har mest indseende med flygtningene, bedst forstår dem, fordi det er hele deres livsgerning, ud af kraft ved hjælp af en ministeriel embedsmand og en dommer, for hvem dette ikke alene er livsopgaven. Det er, hvad det går ud på, og derfor er det en beskyttelse af disse asylansøgere, at Dansk Flygtningehjælp har et helt afgørende ord at skulle have sagt i behandlingen af disse sager. Det er det, man vil sætte ud af kraft. Jeg synes, det skal siges ganske klart, hvad det er, det drejer sig om.

(Kort bemærkning).

Hagen Hagensen (KF):

Det er da givet, at det skal siges så klart, som det overhovedet kan gøres, men hr. Bernhard Baunsgaard har jo bare ikke ret.

Flygtningenævnet er sammensat af medlemmer, der også kommer fra Dansk Flygtningehjælp, men de har jo ikke noget flertal i nævnet, og under den nuværende form vil de heller ikke kunne få den afgørende indflydelse, som hr. Bernhard Baunsgaard for den sags skyld ønsker de skal have. I så fald skal vi lave om på nævnet; så er det jo noget helt andet, vi skal have. Det er sammensat på en sådan måde, at Dansk Flygtningehjælps re-

præsentanter i det samlede nævn kan overstemmes. Så er afgørelsen truffet. Hvorfor skulle det så ikke kunne være på ganske samme måde i 3 mands nævnet? Det væsentlige er, at man sørger for, at Dansk Flygtningehjælp har en repræsentant i det organ, der kommer til at træffe afgørelsen.

(Kort bemærkning).

Bjørn Elmquist (V):

Jeg må sige, at jeg er noget forundret over hr. Bernhard Baunsgaards indvending. Hvis vi nu havde gjort det, som man kunne forestille sig måske var det allerbedste, nemlig at lade det blive et domstolsanliggende at behandle klager over direktoratets afgørelser, ville hr. Bernhard Baunsgaard så også føle sig utryg ved, at det kun var dommere, der sad dér? Hvis vi måske endda lagde det op til højesteret – det er jo en højesteretsdommer, der er formand for flygtningenævnet, og som sidder med i denne trojka, som vi har kaldt dette 3 mands udvalg – ville hr. Bernhard Baunsgaard så også være utryg ved, at der i højesteret eller ved en anden domstol ikke medvirker repræsentanter for flygtningehjælpen ved behandlingen af sager? Jeg tror nok, at den indvending er overdrevet.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Jeg tror aldrig – det vil jeg i hvert fald ikke håbe – at man i dansk retspraksis vil få den tilstand, at en mand eller kvinde ikke skulle have ret til selv at komme til stede og forklare sin sag. Det er jo det, regeringspartierne lægger op til med dette hasteudvalg.

Jeg ved godt, at der står, at Dansk Flygtningehjælp også skal være enig i, at sagerne ikke får lov at komme frem, men der skal åbnes mulighed for det. Derfor er sammenligningen med, hvordan man behandles ved danske domstole, ude af proportion.

Måtte jeg så sige med hensyn til spørgsmålet om behandlingen i flygtningenævnet, at det jo først var efter behandlingen her i salen, at der kom to medlemmer fra Dansk Flygtningehjælp. Der var lagt op til, at der kun skulle være et. Er det så ikke det samme? Dér har Dansk Flygtningehjælp jo ikke flertal, og her drejer det sig om hastesager,

[Bernhard Baunsgaard]

og det er blevet sagt her fra denne talerstol, at det er, fordi det skal gå hurtigt.

Jeg nærer tillid til, at når Dansk Flygtningehjælp får tid til at undersøge sagen, får tid til at fremlægge den og får lov til at lade en asylansøger, der ansøger om at få flygtningestatus, selv komme; så vil det være tilstrækkeligt til at forklare en rimelig sag for de øvrige nævnsmedlemmer, men det vil ikke være nok i et hasteudvalg. Det er en absurd sammenligning, man foretager.

Fjerde næstformand (Ole Vig Jensen):

Jeg skal henstille, at det nu bliver sidste omgang med korte bemærkninger.

(Kort bemærkning).

Bjørn Elmquist (V):

Jeg vil blot gøre det helt klart, at for så vidt angår procedurebeslutningen, om der kan anordnes skriftlighed, eller om det skal være mundtligt, så har Dansk Flygtningehjælps repræsentant jo mulighed for at træffe afgørelsen helt alene. Der skal være enstemmighed, og hvis Dansk Flygtningehjælps repræsentant ikke kan acceptere det, så er der ingen af de to andre, der vil kunne tvinge ham eller hende til det.

Ebba Strange (SF):

Egentlig synes jeg, det er lidt pinligt, at vi først har denne anden behandling nu, hvor vi nærmer os midten af maj, efter at det lovforslag, vi har til anden behandling, blev fremsat den 19. marts, for vi ved, at det er et lovforslag, som berører nogle personer meget nært og er meget følsomt for dem.

Når det har taget så lang tid i udvalget, er det jo på grund af de uoverensstemmelser, der har været mellem partierne i udvalget, og det fælles ønske, der samtidig har været om at prøve, om vi ikke kunne nå til enighed.

Uenigheden er udsprunget af, at nogle konkrete afgørelser fra flygtningenævnet fik et flertal af partier her i tinget til at foretage en udlægning af den gældende udlændingelov, som gik på, at justitsministeren havde en hjemmel til i ganske særlige tilfælde at give opholdstilladelse til folk, der søgte asyl, selv om de ikke var blevet godkendt som flygtninge. Det mente justitsministeren ikke at han havde, og på den baggrund udarbejdede det flertal af partier så et forslag til en ny

bestemmelse i udlændingeloven, som skulle sikre, at justitsministeren fik den bemyndigelse, som vi mente at han havde, men som han ikke selv mente at han havde.

Det har så afstedkommet, at også andre partier, regeringspartierne, er kommet med nogle forslag til ændring af udlændingeloven, og det kan da måske være rimeligt nok, men i virkeligheden kunne man efter min opfattelse have nøjedes med at behandle det forslag, som er indeholdt i lovforslag nr. L 201, § 1, nr. 1, for det var jo i virkeligheden det, hele sagen handlede om, dengang vi fremsatte lovforslaget.

Det er jo i høj grad alle de andre ting, der har fået sagen til at trække i langdrag, de ting, som nu just har været debatteret gennem korte bemærkninger, og som jeg da selvfølgelig også gerne vil knytte nogle bemærkninger til.

Men allerførst vil jeg sige, at enighed eller ikke enighed: jeg forstod på hr. Hagen Hagensen, at han i sit indlæg på regeringspartierne vegne stadig væk gav udtryk for, at de simpelt hen var imod nr. 1 i lovforslag nr. L 201, og hvis det er tilfældet – og det er jo det, hele sagen drejer sig om – så kan det altså godt blive svært at nå til enighed. Men det vil jeg da godt have klaret af, om ikke her så i hvert fald oppe i udvalget.

Så er der de andre ting, som der er uenighed om. Jeg var egentlig glad for de oplysninger, som hr. Bjørn Elmquist gav om de lange ventetider i Schweiz, for der var jo lige ved at skabes en desperat stemning i Danmark her omkring nytårstid, hvor nogle – også med tilknytning til regeringspartierne – gav udtryk for, at det var, som om vi var ved at blive oversvømmet af flygtninge i Danmark og nu var ved at nå en grænse for, hvad vi kunne klare, og en situation, der næsten var katastrofal.

Det har været vigtigt for socialistisk folkeparti i den periode at sige, at i forhold til, hvad andre europæiske lande har ydet af asyl til flygtninge, også fra tredjelande, er det, Danmark hidtil har ydet, kun en dråbe i havet. Det er et grundlæggende humanistisk princip for socialistisk folkeparti, at vi heller vil give opholdstilladelse til et menneske for meget, et menneske, der føler sig forfulgt, og som bliver ødelagt psykisk af at få et afslag på sin asylansøgning, end vi vil smide en for meget ud igen. Det er det grundlæg-

[Ebba Strange]

gende princip, der ligger bag ved vores ønske om at præcisere, at justitsministeren kan få den beføjelse, som vi nu giver ham gennem lovforslag nr. L 201.

Det er ikke for at ændre ved flygtninge-nævnets endelige afgørelse om asyl, men det er et udtryk for, at der, selv om man ikke bliver anerkendt som flygtning, kan være andre væsentlige humane grunde, der kan tale for, at man ikke smides ud af Danmark.

I disse spørgsmål ligger der klart nogle politiske modsætningsforhold. Det kommer til udtryk ved debatter herinde i salen, det kommer til udtryk ved debatter ude i landet, men jeg håber også, at vi kan få et bredt flertal for det, der er hovederindet i vores lovforslag.

Jeg vil godt vende tilbage til hr. Bjørn Elmquists oplysning om de flere års ventetid i Schweiz, for jeg ønsker ikke, at vi skal op på flere års ventetid i Danmark; det må under alle omstændigheder være en belastning. Derfor har vi også tilsluttet os forslaget om, at man kunne dele flygtningenævnet op i forskellige afdelinger, når sagspukkelen var stor, sådan at man kunne få sagerne hurtigere behandlet.

Vi har også tilsluttet os, at der i sager af hastende karakter og i åbenbart grundløse sager kan foretages en særbehandling. Men vi vil ikke være med til at slække så meget på retssikkerheden – det kalder jeg det nu også, og så kan det være, at hr. Bjørn Elmquist kommer herop igen, men jeg vil stadig væk kalde det retssikkerhed – for de mennesker, der i forvejen er i en så ubehagelig situation, som asylsøgere er, at vi vil fratage dem retten til mundtlighed. Derfor har vi opretholdt vores forslag om hastenævnets sammensætning og kravet om mundtlighed. Det er for os noget helt afgørende og vigtigt.

Hr. Bjørn Elmquist siger: hvis vi nu havde valgt en domstolsafgørelse i sin tid i stedet for en nævnsafgørelse? Ja men det gjorde vi med vilje ikke, og det hænger sammen med, at der i disse sager er meget andet end jura. Det skal ikke være rene domstolsafgørelser, og derfor er det klart, at vi kommer ind i nogle problemer, når vi sammenligner nævnet med en egentlig domstol. Vi kommer ind i nogle juridiske afgrænsningsproblemer, som ikke er lette for nogen af os. Det kan jeg jo høre, selv når statsretseksperterne udtaler sig, og så er det klart, at det også er svært for

lægmænd som os andre. Men det var ikke tilfældigt, at det var et flygtningenævnet, vi oprettede, mens vi lod en lang række andre sager i den nye udlændingelov afgøre endeligt ved domstolene.

På baggrund heraf er det også vigtigt, at hastesager bliver behandlet på den måde, vi har foreslået fra flertallets side. Jeg mener, at vi har travlt, men jeg mener ikke, at vi har så travlt, at det må gå ud over hverken det retssikkerhedsmæssige eller det humane. Derfor står vi stadig væk fast på lovforslag nr. L 201, og jeg håber, det lykkes at få så bred opbakning bag det som muligt.

(Kort bemærkning).

Pia Kjærsgaard (FP):

Når fru Ebba Strange fremfører, at vi her i Danmark modtager færre flygtninge, end de gør i andre lande, kunne jeg godt tænke mig at vide, hvilke statistikker og hvilke årstal der giver fru Ebba Strange anledning til at gå herop og fortælle det. Det er jo sådan, at vi efter den nye udlændingelovs indførelse simpelt hen har fået et boom af flygtninge. Det er ikke, som det var f.eks. i 1982, som jeg har set en statistik for. Den kan man på ingen måde sammenligne med. Er det den, fru Ebba Strange henviser til?

Bernhard Baunsgaard (RV):

I forbindelse med de to forslag, som vi behandler her i dag, har jeg først nogle bemærkninger til hr. Hagen Hagensen i anledning af det, han sagde om muligheden for, at ministeren i særlige tilfælde kan give opholdstilladelse, selv om man siger, at vedkommende asylansøger ikke kan få flygtningestatus. Hvis man vil opretholde, som justitsministeren gjorde det, at Danmark har den bedste udlændingelov eller de bedste regler for at behandle asylansøgere, så forstår jeg slet ikke bemærkningen. Vesttyskland har jo en sådan mulighed.

Så var der spørgsmålet om at fremme effektiviteten i behandlingen af sagerne. Her kan der naturligvis være to motiveringer, som jeg godt kan mene er acceptable begge to. Den ene er, at det danske samfund som noget helt naturligt må fremskynde behandlingen af sagerne, fordi vi ikke kan give opholdstilladelse til folk, der ikke er flygtninge, men som af andre grunde ønsker at komme

[Bernhard Baunsgård]

væk fra deres eget land. Det koster penge, og det vil man ikke være med til. Det synes jeg er en rimelig betragning.

Den anden motivering anser jeg for meget mere nødvendig, meget mere acceptabel, og det er hensynet til asylansøgerne. Der skal, synes jeg, ikke overvældende megen fantasi til at forestille sig, hvilket nervepres en asylansøger, der har været forfulgt eller tortureret i sit eget land, og som har vanskeligt ved at forklare det, må udsættes for, når det trækker ud med den endelige behandling af hans sag i flygtningenævnet, fordi der er en pukkel. Jeg ville helst have haft, at vi havde indføjet i loven, at en sådan færdigbehandling skulle ske i løbet af 3 måneder. En sådan bestemmelse har man i Frankrig. Derfor går jeg helt ind for det forslag, der skal bevirke, at udlændingelovens bestemmelser bliver mere effektive med hensyn til afgørelse af sagerne, men, som det fremgår af den tidligere ordveksling, i den udformning, som flertallet i retsudvalget er nået frem til, nemlig at i særlige sager skal Dansk Flygtningehjælp i sådanne situationer have et helt afgørende ord at sige.

Endelig er der et tredje forhold, som jeg godt vil komme ind på. Det er spørgsmålet om at møde frem og forklare sin sag for den endelige instans, flygtningenævnet. Nu er vi jo i den situation, at der foreligger et forslag fra et flertal af partier, nemlig socialdemokratiet, SF, radikale og VS, men der foreligger intet regeringsforslag, der foreligger et privat forslag fremsat af hr. Hagen Hagensen, hr. Bjørn Elmquist, fru Birgith Mogensen og hr. Kofod-Svendsen.

Man kan godt undre sig over, at flere af disse mennesker vil lægge navn til dette, men jeg forstår simpelt hen ikke, at hr. Kofod-Svendsen går med til en regel, der siger – og det er bemærkningerne til lovforslaget – at den nye udformning af loven indebærer, at det ubetingede krav på mundtlig forelæggelse af sager i flygtningenævnet ophæves. »Mundtlig forelæggelse af sager i flygtningenævnet er meget tidkrævende og medfører, at der højst kan behandles nogle få sager i hvert nævnsmøde.« Der er intet heri om det menneske, det drejer sig om. Hvordan kan hr. Kofod-Svendsen stå bag et sådant privat lovforslag? Jeg kan meget vel forstå, at man som regeringsparti er nødt til at bøje sig, men at lægge navn til et privat forslag af

denne slags, det begriber jeg ikke. Det er efter min mening en klar krænkelse af menneskerettighederne. Jeg håber, at hr. Kofod-Svendsen kommer på bedre tanker.

Fjerde næstformand (Ole Vig Jensen):

Jeg skal her afbryde forhandlingen og udsætte mødet. Det genoptages i dag kl. 13.00.

Mødet udsat kl. 11.49

Mødet genoptaget kl. 13.00

Forhandlingen genoptoges.

Lenger (VS):

De to betænkninger, der foreligger, den ene fra socialdemokratiet, de radikale og SF og med tilslutning fra VS og den anden fra regeringspartierne, ligner på mange punkter hinanden. Dermed antyder de, at der har været en høj grad af enighed mellem alle folketingets partier med undtagelse af fremskridtspartiet.

Vi havde gerne set, at denne enighed også havde vist sig i det endelige resultat; det er vigtigt, at fremskridtspartiet fortsat står helt isoleret i flygtningepolitikken, og det er vigtigt, at et så stort flertal som muligt står bag flygtningepolitikken. Det er vigtigt, fordi vi gerne skulle modvirke tendenserne til racisme og åndelig armod, og det er ikke mindst vigtigt, at der er så stor klarhed over dansk flygtningepolitik, at flygtningene ikke behøver at frygte for deres videre skæbne, hver gang der bliver udskrevet et folketingsvalg.

Men vores holdning til flygtningepolitikken vedrører andet og mere end blot og bare flygtningepolitikken i sig selv. Hvis der sker et skred på det område, vil der også slå et skred igennem på andre områder. Det kan ikke undgå at påvirke samfundets holdning til minoritetsgrupper i al almindelighed, og det er derfor uhyre vigtigt for hele vores kulturgrundlag, at vi fastholder den humane flygtningepolitik, som vi har haft indtil nu, og også den retssikkerhed, der ligger i flygtningepolitikken, ja, endog meget gerne forbedrer retssikkerheden. Ikke mindst fordi der er en uundgåelig afsmitningseffekt, er det vigtigt, at vi bevarer principperne i flygtningelovgivningen.

[Lønger]

VS havde gerne set, at der var nået en enighed i denne sag, der rakte videre end til det, det på nuværende tidspunkt ser ud til, og det er også vores indtryk, at i hvert fald hr. Kofod-Svendsen har gjort en stor indsats for at nå til den enighed, men hans bestræbelser er tilsyneladende ikke blevet behandlet efter fortjeneste af de øvrige regeringspartier, og det er en skam.

Noget tyder på, at man fra regeringens side har ønsket at få en konfrontation netop på flygtningespørgsmålet ud fra overvejelser, som jeg selvfølgelig ikke kan vide 100 pct. hvad går ud på, men som i hvert fald ser ud, som om man ønsker at kunne vaske hænderne en gang imellem, hvis vi igen kommer i den situation, at der pludselig inden for kort tid kommer flere flygtninge end sædvanlig. Det er vigtigt for den psykologiske påvirkning og den psykologiske opfattelse af, hvem der har skylden, hvis der kommer alt for mange flygtninge, at man får denne mulighed fra regeringspartiernes side. Det synes vi er meget beklageligt at visse regeringspartier decideret spekulerer i.

Hvad angår ændringsforslagene, synes vi, det er godt, at der nu er lagt op til en hurtigere sagsbehandling, ikke så meget af hensyn til administrationen og bureaukratiet i sig selv som til, at flygtningene befinder sig i en uhyre belastende situation, mens de venter på at få besked om, hvorvidt deres asylansøgning vil blive imødekommet eller ej. Vi synes, det er godt, at der bliver denne mulighed med de ændringsforslag, der er stillet, men det er naturligvis en forudsætning i forbindelse med en hurtigere sagsbehandling af asylansøgninger, at sagerne ligger fuldt forsvaret oplyst, før der træffes beslutning. Det er under alle omstændigheder en forudsætning. Det, der altså skal ske en fremskyndelse af, er behandlingen af de sager, der er fuldt oplyste.

Derimod er der det problem tilbage, som også andre ordførere har været inde på i denne debat, at regeringspartierne har forsøgt at gå til angreb på den ubetingede ret til mundtlig fremlæggelse af sin sag. Her er det ikke så meget et spørgsmål om selve flygtningelovgivningen, her er det snarere et mere generelt spørgsmål om retssikkerheden, og det er lige præcis på det punkt, at forhandlingerne om en bred enighed er strandet; det er af den grund, at de fire partier bag lovforslag

nr. L 201 ikke har kunnet være med. Vi køber ikke denne indskrænkning i retssikkerheden, for den indebærer nogle principper, som ikke bare berører flygtningene og flygtningepolitikken – det er slemt nok – men som i det hele taget markerer et retspolitisk skred, og derfor er vi med til at stå af på dette punkt.

Jeg vil også gøre opmærksom på, at det spørgsmål slet ikke var inde i debatten, da vi for nogle måneder siden begyndte at overveje ændringer i udlændingelovgivningen; det er noget, som regeringspartierne har fundet frem til undervejs.

Det væsentligste er imidlertid, ændringsforslag eller ej, at vi i og med, at disse lovforslag nu endelig langt om længe er nået frem til folketinget, får den lovhjemmel til justitsministeren, som han ikke mener han har, som kan sikre, at de mennesker, der ikke opfylder betingelserne for at opnå egentlig flygtningestatus, fortsat kan få lov at blive her i landet, hvis vi må bedømme det sådan, at de løber en risiko for deres liv og velfærd ved at vende tilbage til deres hjemland. Det er trods alt det oprindelige indhold, og det er stadig væk det væsentligste indhold i hvert fald i lovforslag nr. L 201. Derfor er vi meget glade for i VS, at vi langt om længe er nået så vidt, at det ser ud til, at folketinget i løbet af ganske få dage kan vedtage endeligt disse ændringer i udlændingeloven.

Kofod-Svendsen (KrF):

Jeg vil begynde med at beklage, at det ikke er lykkedes at nå til et bredt forlig om udlændingeloven. Det mener jeg så absolut havde været det bedste og gavnlige for flygtningene, for udlændingene, men jeg har ikke opgivet troen og håbet på, at det skal lykkes under de forhandlinger, der nu vil foregå i retsudvalget mellem anden og tredje behandling. Min principielle holdning har jeg redegjort for ved første behandling, så den skal jeg ikke komme ind på her, men der er ét punkt, jeg gerne vil tage op, ikke mindst efter de ret skarpe udtalelser, hr. Bernhard Baunsgaard kom med under debatten før middag.

Jeg vil gerne begynde med at præcisere, at der ikke er tale om en vilkårlig indskrænkning i mundtlighedsprincippet. Der er tale om en meget nøje fastsættelse af, at alle tre i

[Kofod-Svendsen]

det lille nævn skal være enige. Der er tale om, at enhver af de tre, også repræsentanten for Dansk Flygtningehjælp, har en vetoret i de procedurespørgsmål.

En ting til, jeg gerne vil understrege, er udlændingelovens § 48, stk. 2, hvor der i sidste punktum står:

»Udlændingen skal endvidere gøres bekendt med adgangen til at sætte sig i forbindelse med Dansk Flygtningehjælp.«

Det betyder, at enhver fortsat kan få mundtligt foretræde for Dansk Flygtningehjælp. Dansk Flygtningehjælp er repræsenteret i dette menige nævn på 3, hvor Dansk Flygtningehjælp kan nedlægge veto mod indskrænkning i mundtligheden. Det er væsentligt, at det ikke er en generel indskrænkning, så der overhovedet ikke længere er mulighed for en mundtlig fremstilling; det er på meget nøje og klare præmisser. Det er min fornemmelse, at der på disse meget klare og nøje præmisser er en ganske stor forståelse for de synspunkter, regeringspartierne har lagt frem.

Tiden tillader ikke, at jeg citerer, men jeg vil ikke undlade at gøre hr. Bernhard Baunsgaard opmærksom på, hvad der siges i et par artikler i »Retsplejeloven gennem 50 år«, og jeg har også taget en række fotokopier med af forskellige juridiske værker og afhandlinger. Jeg vil bl.a. henvise til behandlingen af sager, hvor særlige behandlingsregler ikke er foreskrevet, »Juristen 1971« og Koktvedgaard og Gammeltoft-Hansens lærebog i strafferetspleje, hvor der er tale om bestemte sager, der kan afgøres skriftligt. Det er ikke et totalt ukendt begreb. Det vil jeg meget gerne drøfte nøjere med hr. Bernhard Baunsgaard, for jeg kan ikke acceptere påstanden om, at det er et princip, man forlader, og at der bliver indført en slags vilkårlighed med denne uhyre klart begrænsede mulighed for total mundtlighed.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Jeg skal lade de mere generelle betragtninger over, hvordan adgangen er i dansk retspraksis til at blive hørt, før man bliver dømt, ligge til en senere behandling. Jeg mener, at hr. Kofod-Svendsen heller ikke på det punkt er klar over, hvad han siger.

Nu fremstiller hr. Kofod-Svendsen det, som om det er hans indstilling, der er blevet

resultatet efter et meget stærkt påtryk i retsudvalget. Men så må jeg gøre opmærksom på, at det, hr. Kofod-Svendsen med sit navn har fremlagt, er, at et simpelt flertal uden om Dansk Flygtningehjælp kan bestemme, at flygtningen – eller asylansøgeren for at være helt korrekt – ikke har ret til at møde frem i flygtningenævnet. Det er ganske almindeligt og konkret, og derfor skal man ikke fra denne talerstol prøve at bilde nogen ind, at Dansk Flygtningehjælp får afgørelsen. I ændringsforslaget efter det stærke påtryk i retsudvalget har man bøjet sig.

Jeg vil gerne citere, hvis hr. Kofod-Svendsen ikke ved, hvad det er, han har skrevet under på. Der står:

»Nævnet bestemmer, i hvilket omfang udlændingen eller dennes advokat skal have adgang til at forelægge sagen mundtligt.

Nævnets afgørelse træffes ved stemmeflerhed.«

Derfor er Dansk Flygtningehjælps repræsentant ikke i stand til at forhindre det. Det var hr. Kofod-Svendsens forslag. Lad være med at prøve at bilde os noget andet ind.

(Kort bemærkning).

Kofod-Svendsen (KrF):

Jeg vil gerne henvise til det betækningsbidrag, som regeringspartierne har afgivet – det var det, jeg udtalte mig om – og dér er der tale om, at alle tre skal være enige; det er ikke ukorrekt. Det citerede jeg udtrykkelig, og det står de fire regeringspartier bag.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Hr. Kofod-Svendsen henviste til den kritik, jeg havde fremsat af det private lovforslag, som hr. Kofod-Svendsen har underskrevet. Derefter taler han om noget helt andet, nemlig det ændringsforslag, som hr. Kofod-Svendsen er med til at fremsætte sammen med de andre, hvorefter det nu skal være noget sværere at slippe væk fra, at en asylansøger i Danmark én eneste gang skal få lov til at tale til nogen, der ikke er politi. Hr. Kofod-Svendsen skal ikke prøve på at bilde nogen ind, at det var noget andet, han foreslog oprindeligt. Jeg synes, det er en skændsel, at hr. Kofod-Svendsen ikke indrømmer det. Sig: jeg tog fejl, sig: jeg vidste ikke,

[Bernhard Baunsgaard]

hvad jeg gjorde – men lad være at prøve at løbe fra det.

(Kort bemærkning).

Kofod-Svendsen (KrF):

Jeg løber ikke fra dette ændringsforslag; det er korrekt, at det er en præcisering af det, der står i lovforslaget, og den præcisering tilslutter jeg mig fuldt ud.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Nu gælder der jo visse regler for, hvordan man udtrykker sig i folketetinget, og jeg skal ikke gøre brud på dem. Ellers ville jeg nok bruge nogle meget stærke ord om det.

Ændringsforslaget er en ændring; det er ingen præcisering af, at et stemmeflertal uden om Dansk Flygtningehjælp skulle stryge en flygtnings adgang til én eneste gang at tale sin egen sag til nogen, der ikke havde med politiet at gøre.

(Kort bemærkning).

Kofod-Svendsen (KrF):

Til det sidste vil jeg gerne sige, at § 48, sidste punktum, hele tiden har stået ved magt. Det vil sige, at enhver flygtning skal have mulighed for at få foretræde for Dansk Flygtningehjælp; det har altid eksisteret.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Det er utroligt, at hr. Kofod-Svendsen prøver på at bilde denne forsamling og den danske offentlighed ind, at han gør noget helt andet end det, han har skrevet under på. Her drejer det sig om adgangen til at komme for flygtningenævnet, ikke Dansk Flygtningehjælp, men flygtningenævnet, og det, vi andre slås for, er denne menneskerettighed, at man får lov til at møde op og forklare sin egen sag personligt for det afgørende nævn. Det er det, hr. Kofod-Svendsen er gået til angreb på, og så skal han lade være at komme med al mulig udenomssnak.

(Kort bemærkning).

Bjørn Elmquist (V):

Nu skal man være meget forsigtig med at blande sig i noget, der måske kan have per-

sonlige overtoner, men jeg synes nu nok, at det, hr. Bernhard Baunsgaard prøver at komme igennem med nu, er det samme, som han prøvede på før frokostpausen. Det, det drejer sig om, og som jeg har forstået hr. Kofod-Svendsen forsvarer, er en enstemmighedsregel, en regel om, at man kan acceptere skriftlighed, såfremt der er enstemmighed mellem tre personer om, at der ikke er behov for mundtlighed. Hvis det var sådan, at man havde frygt for, at en eller flere af de tre, som kan være med til at træffe beslutningen, ikke skulle være vidende om, hvilke personlige motiver og betragtninger den pågældende asylansøger kan gøre gældende, har man sikkerhed for, at de ved, at de har § 48; og man kan altid få foretræde for repræsentanten for flygtningehjælpen, som sidder i dette lille 3 mands udvalg i flygtningenævnet. Sådan har jeg forstået hr. Kofod-Svendsen, og jeg tror ikke, hr. Bernhard Baunsgaard vinder noget ved at komme på talerstolen endnu en gang og sige, hvad han synes om det system. For jeg tror nok, det er klart for os alle sammen, at dette er, hvad der er i systemet.

- (Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Hvis man ikke har fulgt med i hele diskussionen, kommer der som regel ikke noget godt ud af pludselig at blande sig i den.

Det, det drejer sig om, er det private forslag, som hr. Kofod-Svendsen har underskrevet, og hvorefter et flertal skulle kunne afvise, at en asylansøger har ret til at møde personligt frem. Så kan man ikke heroppefra sige, at det kan Dansk Flygtningehjælp altid forhindre, for det kan Dansk Flygtningehjælp ikke. Læs lovforslag nr. L 203, det private lovforslag fra bl.a. hr. Kofod-Svendsen og hr. Bjørn Elmquist!

Pia Kjærsgaard (FP):

Denne debat blev foranlediget af den afvisning, der fandt sted af to asylansøgere. Den fandt dele af folketetinget af en eller anden grund urimelig og bad derfor justitsministeren gribe ind. Som bekendt slog justitsministeren sig i tøjet, og derfor har man brugt en del af folketingets kostbare tid på at drøfte, om justitsministeren har kompetence eller ej til at gribe ind i denne udvisning.

[Pia Kjærsgaard]

Efter den tåbelige udlændingelov, der blev vedtaget i 1983, har fremskridtspartiet ikke været i tvivl om, at vi mener, at flygtninge-nævnets afgørelse er endelig, men venstre-fløjspartierne og de radikale har altså ønsket endnu en overbygning på loven.

Vi skriver i dag den 9. maj 1985. Førstebe-handlingen af disse lovforslag skete den 22. marts; der er altså gået 1½ måned med snak og diskussion frem og tilbage i retsudvalget for at finde ændringsforslag til denne helt forføjede lov. Ved førstebehandlingen udtalte justitsministeren, at han af hensyn til hurtig behandling af forslagene ville stå til rådighed for udvalget også i weekenden. Det er nu 7 weekender, der er røget på denne måde med at vente. Det er et ganske utroligt ressource-spild.

De to forslag, der nu foreligger, adskiller sig stort set ikke fra hinanden. Der er nogle personspørgsmål, som man ikke kan blive enige om, men ellers ser vi igen den enighed, der også herskede ved selve lovens vedtagelse. Det er derfor fuldstændig hyklerisk, hvis medlemmer af regeringspartierne én gang til fremsætter udtalelser om, at man ønsker flygtningeloven skærpet. Regeringen har et medansvar for denne tåbelige lov, som man ikke kan fråsigge sig.

Fremskridtspartiet har naturligvis læst de to forslag igennem, men finder ingen skær-pelser i loven, og vi vil derfor fastholde vores afvisning af begge forslag.

I de 1½ måned, der er gået, siden vi havde første behandling, har vi kunnet læse, hvordan der igen har været uro blandt flygtninge-ne i Blokhush, hvor man holder politiet godt beskæftiget. Vi har læst om iranere, der ikke nød vores gæstfrihed og nægtede at flytte ind i nogle lejligheder, der ikke var gjort stands-mæssigt i stand.

Vi har noteret os, at socialdemokratiet, der er medforslagsstiller til lovforslag nr. L 201, har en formand i indvandrerudvalget, der mener, at flygtninge eller indvandrere skal komme først i boligkøen. Det er sikkert en politik, der styrker socialdemokratiet over for arbejderbefolkningen, der selv søger efter boliger i den boligkø, der allerede er!

Vi skal ikke længere tilbage i tiden end til oktober-november 1984, hvor justitsministe-ren ansøgte om en tillægsbevilling på 230 mill. kr. på grund af den stigende flygtninge-strøm. Her, et halvt år efter, skal justitsmini-

steren bruge ca. 174 mill. kr. mere end antaget, fordi antallet af flygtninge sikkert bliver rekordstort.

Det er netop det, fremskridtspartiet har advaret og advaret imod. Det koster millioner og atter millioner at være asylly for befolkningen fra hele jordkloden. Samtidig skærer regeringen ned på f.eks. undervisningsministeriets budget med 415 mill. kr. for at få råd til bl.a. de bekvemmelighedsflygtninge, der søger op til Danmark, og det er undervisningsministeren selv, der har nævnt flygtninge som besparelsesgrund.

Man burde have tænkt mere over befolk-ningsflertallets tolerancetærskel i stedet for at lave Danmark om til et internationalt bi-standskontor. Vi har i forvejen alt for mange danske statsborgere, som må gå på bistandskontor, og med risiko for at blive kaldt de mest afskyelige ting mener jeg fort-sat, vi bør sørge først for danske statsborge-re.

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Det ville vel være lidt forkert at betegne den debat, der har fundet sted her i dag, som udpræget harmonisk, selv om man måske kunne have forventet det, når det er en sag, der drejer sig om at være human over for medmennesker. Der er også fremsat nogle bemærkninger, som jeg ikke synes helt om. Jeg skal kun hæfte mig ved en enkelt ting: jeg tror ikke, det er rigtigt at foretage en op-delning af flygtninge-nævnets medlemmer med hensyn til, hvem der har særlige muligheder for at optræde godt og rigtigt og retfærdigt, og hvem der ikke har det. Jeg vil gerne se flygtninge-nævnet som en helhed og for mit vedkommende sige, at jeg har tillid til, at alle syv, der sidder i flygtninge-nævnet, optræder på en sådan måde, at de søger at fremme de mest retfærdige og medmenneskelige afgørel-ser.

Den debat, der har været, har vel for en stor del drejet sig om, at nogle skulle have vetoret og derved få en større vægt end andre ved afgørelserne. Dertil vil jeg sige, at jeg i almindelighed ikke tror, man skal tilstræbe en vetoret.

Jeg er måske også lidt forundret over, at spørgsmålet om skriftlighed kan give sig ud-slag i så mange principielle drøftelser. Vi har dog skriftlighed inden for vort almindelige

[Justitsministeren]

retsvæsen. Når det drejer sig om noget så indgribende over for friheden som fængsling, har vi kendelser og appelmuligheder, der alt sammen er baseret på skriftlighed.

Det, man vel må spørge om i den forbindelse, er, om der skal være en ubetinget ret til at forelægge sagen mundtligt for nævnet. Virkningen heraf kan jo blive, at sagsbehandlingstiden i flygtningesnævnet bliver meget langvarig. Jeg synes, vi skylder udlændingene at få en hurtig afklaring af deres situation, og jeg tror derfor, at vi alt i alt tjener flygtningesagen bedst ved at gennemføre den meget begrænsede modifikation i adgangen til mundtlige forelæggelser, som er foreslået fra nogle partiers side.

I øvrigt skal jeg ikke gå ind på forslagene i de to lovforslag; dem har der jo været en vidtgående diskussion om. Når jeg sagde før, at jeg havde tillid til flygtningesnævnet, omfatter det også dette, at nævnet træffer den endelige afgørelse.

Der er partier, som jeg forstår repræsenterer et flertal, der er af den opfattelse, at flygtningesnævnets afgørelse ikke under alle omstændigheder skal være endelig, forstået på den måde, at det er her, afgørelsen skal træffes om, hvorvidt de pågældende skal blive her i landet eller ej. Den opfattelse har altså flertallet. Det er vel sandsynligt, at man får gennemført en bestemmelse om, at også andre – altså ifølge forslaget justitsministeren – skal kunne træffe afgørelse, når der foreligger særlige grunde.

Flere af talerne, bl.a. hr. Bjørn Elmquist, har været inde på, om det ikke ville være rigtigt at få nogle oplysninger vedrørende ventetiderne og behandlingsmåden i dag.

Dette ønske vil jeg gerne efterkomme ved at give en kort redegørelse for, hvordan behandlingssituationen i flygtningespørgsmål er i dag.

Der har som bekendt i løbet af 1984 og 1985 været en betydelig tilstrømning af flygtninge her til landet. Antallet af spontane asylansøgere for 1984 udgjorde således 4.312. Dette antal er mere end ti gange større end antallet for hele 1983, der udgjorde 332. Det var navnlig i slutningen af 1984, at de mange spontane flygtninge kom til landet; alene i december måned 1984 indrejste 1.012 spontane asylansøgere.

For så vidt angår 1985 har landet til dato modtaget i alt 1.498 spontane flygtninge. Ju-

stitsministeriet regner med, at det samlede antal af asylansøgere for 1985 vil nå op på omkring 5.000.

Den meget store flygtningestrøm, der satte ind i slutningen af 1984, medførte, at hverken politiet, hvis opgave det er at afhøre asylansøgere og undersøge ansøgernes forhold i øvrigt, eller direktoratet for udlændinge, der træffer afgørelse i første instans, havde tilstrækkelig kapacitet til at behandle de mange asylansøgninger og varetage de øvrige opgaver, der er knyttet til modtagelsen af flygtningene.

Direktoratet og politiet behandlede i oktober måned 1984 henholdsvis 50 og 70 flygtningesager pr. uge. Antallet af asylansøgere pr. uge var imidlertid betydeligt større. Der opstod derfor en sagspukkel og en betydelig ventetid for asylansøgerne.

Regeringen indsatte derfor betydeligt ekstramandskab både i politiet og i direktoratet for udlændinge, således at sagspukkelens, der pr. 1. januar 1985 var nået op på ca. 3.100 sager, kunne afvikles. Det har nu ført til, at direktoratet i de sidste ti uger har kunnet behandle ca. 200 sager pr. uge og politiet ca. 225 pr. uge.

Anden næstformand (Povl Brøndsted):

Jeg må gøre de tilkomne opmærksom på, at der er forhandlinger i salen. Vi må bede om mere ro.

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Politiet er derfor nu helt færdigt med at foretage afhøringer m.v. i de sager, der havde ophobet sig. Og direktoratet for udlændinge forventer, at sagspukkelens så vil være afviklet med udgangen af juni måned i år.

For så vidt angår nyankomne asylansøgere er der fra den 1. marts 1985 indført den ordning, at de straks efter indrejsen indlogeres på et af de i samarbejde med Røde Kors etablerede modtagelsescentre: Kongelunden eller Middelgrunden.

Den nødvendige oplysning af den enkelte asylansøgning ved politiets foranstaltning sker i løbet af de første 2-4 uger efter asylansøgerens modtagelse her i landet, mens denne opholder sig i modtagelsescenteret. Når politiets undersøgelser er afsluttet, bliver asylansøgerne overført til et opholdscenter, der drives af Røde Kors.

[Justitsministeren]

Direktoratet for udlændinge træffer herefter afgørelse i sagen i første instans. En sådan afgørelse vil på nuværende tidspunkt i almindelighed foreligge i løbet af de første to måneder efter asylansøgerens indrejse.

Såfremt direktoratet for udlændinge meddeler afslag på asylansøgningen, er der mulighed for at indbringe sagen for flygtninge-nævnet. Sagsbehandlingen i flygtninge-nævnet er bl.a. på grund af udlændingelovens bestemmelser om proceduren i flygtninge-nævnet desværre fortsat meget langvarig. Nævnet kommer således med det store antal flygtninge til at danne en flaskehals i forhold til den hurtige behandling hos politiet og i direktoratet for udlændinge. Det er den del af det, jeg forstår at man vil drøfte videre i retsudvalget mellem anden og tredje behandling.

Vi kan altså i dag konstatere, at sagsbehandlingen i den administration, der har med justitsministeriet at gøre, nu er så hurtig, som det kan forventes den kan blive, men at flaskehalsen er flygtninge-nævnet. Hvis man ved den videre behandling kan nå frem til sådanne bestemmelser, at også behandlingen her kan foregå hurtigt, tror jeg, man gør alle asylansøgerne en stor tjeneste.

Bernhard Baunsgaard (RV):

Justitsministeren sagde lidt om de medlemmer, der sidder i flygtninge-nævnet. Jeg synes, det var en rigtig betragtning, og jeg deler den fuldt ud. Betragtningen var den, at ingen af medlemmerne har særlige evner eller muligheder for at optræde godt og retfærdigt, alle medlemmer er ligeværdige. Derimod er det tidligere under debatten sagt, at nogle af medlemmerne nok havde bedre kendskab end andre til flygtningesituationen, og det vil jeg gerne fastholde. Men ellers deler jeg ministerens betragtning. Vi har en række medlemmer, der er ligeværdige og lige godt i stand til at træffe gode og retfærdige beslutninger.

På et andet punkt vil jeg imødegå ministeren, og det var ministerens betragtning om, hvordan flygtninge-nævnet bliver behandlet. Jeg føler, det er nødvendigt at understrege endnu en gang, at ministeren har uret, når han mener, at der fjernes noget fra flygtninge-nævnets beføjelser. Ministeren sagde, at flygtninge-nævnene for fremtiden ikke skulle have den endelige afgørelse i spørgsmålet om

at blive eller ikke blive i landet. Nej, for det har de heller ikke haft før . . .

Anden næstformand (Povl Brøndsted):

Jeg henstiller, at vi får mere ro i salen. Det er umuligt både for dem, der vil høre, og for taleren.

Bernhard Baunsgaard (RV):

Jeg skal gentage. Der er intet sket med hensyn til beføjelserne for flygtninge-nævnet på det område, hvor det havde beføjelserne. Flygtninge-nævnet afgør, når vi har vedtaget flertallets indstilling, for fremtiden som før den endelige beslutning om, hvorvidt en asylansøger kan få flygtningestatus i Danmark. Der er ikke sket nogen ændring, og for fremtiden vil det som før være sådan, at en afgørelse af, om et menneske kan få lov til at blive her i landet af andre grunde, ligger hos justitsministeren. Der sker intet på det punkt. Jeg tror, det er meget væsentligt, at vi fastholder, at flygtninge-nævnet har den endelige afgørelse med hensyn til beslutningen om, hvorvidt en asylansøger kan få flygtningestatus i Danmark.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Der foretoges først afstemning vedrørende forslag til lov om ændring af udlændingeloven. (Lovforslag nr. L 201).

Ændringsforslag nr. 1
vedtoges med 66 stemmer mod 59.

Ændringsforslag nr. 2
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 3
vedtoges med 66 stemmer mod 58.

Ændringsforslag nr. 4, § 1, således ændret, og §§ 2 og 3
vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Povl Brøndsted):

[Anden næstformand]

Lovforslaget går herefter til fornyet behandling i udvalget.

Man gik dernæst til afstemning vedrørende forslag til lov om ændring af udlændingeloven. (Lovforslag nr. L 203).

Ændringsforslag nr. 1-6, § 1, således ændret, og §§ 2 og 3 vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Povl Brøndsted):

Lovforslaget går herefter til fornyet behandling i udvalget.

Den næste sag på dagsordenen var:

9) Anden behandling af lovforslag nr. L 125:

Forslag til lov om ændring af borgerlig straffelov.

Af Hans Hækkerup (S) m.fl.

(Fremsat 22/1 85. Første behandling 15/2 85. Betænkning 7/5 85).

Der var stillet 2 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets tekst, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Forhandling

Hans Hækkerup (S):

Da vi havde førstebehandlingen af dette lovforslag, sagde hr. Bjørn Elmquist oppe fra denne talerstol: jeg mener, at der bør ske en konfiskation af fortjenesten ved overtrædelse af våbenembargoen mod Sydafrika. Hr. Bjørn Elmquist syntes, at det ville have været meget mere konstruktivt set med venstres øjne, hvis socialdemokratiet havde medtaget det økonomiske element i lovforslaget i stedet for alene at tale om en fordobling af strafferammen.

Jeg synes for en gangs skyld, at det lød fornuftigt, og spurgte derfor udtrykkelig hr. Bjørn Elmquist, om det betød, at venstre var parat til at drøfte spørgsmålet om obligatorisk konfiskation af fortjenesten i disse tilfælde, og hr. Bjørn Elmquist svarede prisværdigt klart: et højt og tydeligt »ja« – ét eneste ord.

Men da vi så nåede til udvalgsarbejdet, viste det sig, at et ja fra hr. Bjørn Elmquist ikke længere var et ja, men at det pludselig var blevet til et nej. Nu var hr. Bjørn Elmquist nemlig pludselig blevet enig med justitsministeren om, at der ikke burde indsættes en bestemmelse om obligatorisk konfiskation i loven. Tingene var faldet på plads for hr. Bjørn Elmquist. Det, vi andre kunne konstatere, var, at hr. Bjørn Elmquist var faldet på plads.

Men da der heldigvis også uden venstre alligevel er et flertal for vores ændringsforslag om obligatorisk konfiskation af fortjenesten ved våbensmugling, er vi i socialdemokratiet parat til at drøfte den størrelse, skærpselen af strafferammen skal have, og jeg skal derfor anmode om, at sagen kommer til fornyet udvalgsbehandling.

Annelise Gottfredsen (KF):

Det er det stillede ændringsforslag, det drejer sig om, og jeg skal bare meddele, at vi for vort vedkommende ikke kan gå ind for det ændringsforslag. Vi finder, at en konfiskationsbestemmelse alene skal forefindes i straffeloven, og vi kan henvise til vort betækningsbidrag.

Bjørn Elmquist (V):

Et kort øjeblik, mens jeg hørte hr. Hans Hækkerup her fra talerstolen, kunne jeg få det indtryk, at der var noget ved min person og min ordførertale under førstebehandlingen, der måske var mere interessant for socialdemokratiet, end hvordan det vil gå dette lovforslag, men jeg forstod da på slutbemærkningerne fra hr. Hans Hækkerup, at det, der stadig væk først og fremmest interesserer det meget store oppositionsparti, er, hvordan domstolene vil reagere over for de danskere, som eventuelt ud fra forskellige motiver lader sig lokke til at overtræde den klare bestemmelse om våbenboykot.